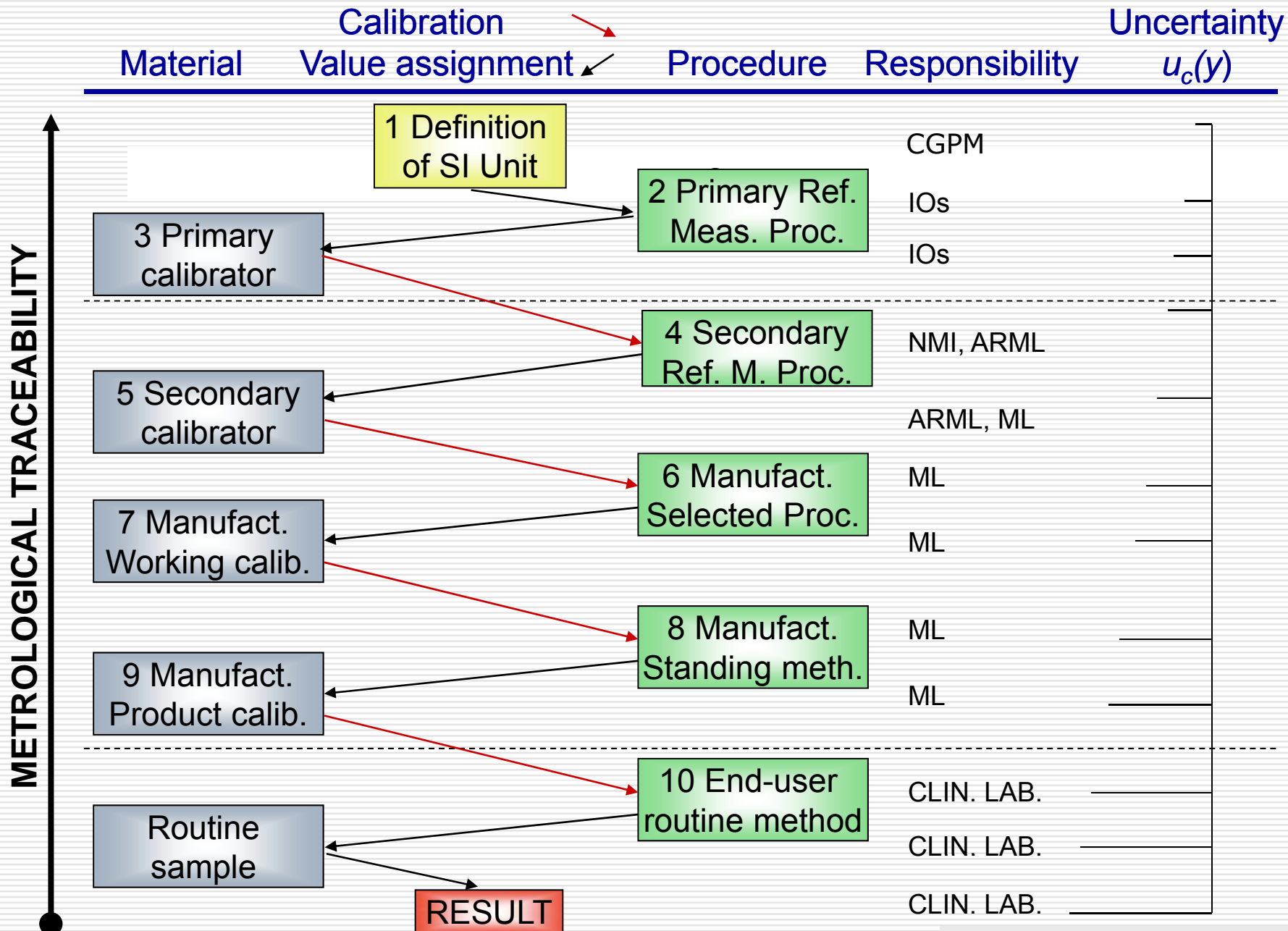

Referenční materiály v počínající éře proteomiky

Bedřich Friedecký
ÚKBD FN,LF Hradec Králové
SEKK s.r.o Pardubice

Kompletní reference- záruka pravdivosti

	Reference Method	Ref. Material
AST	Clin Chem Lab Med 2002;40:725-33	IRMM/IFCC 457
ALT	Clin Chem Lab Med 2002;40:718-24	IRMM/IFCC 454
γGT	Clin Chem Lab Med 2002;40:734-38	IRMM/IFCC 452
LDH	Clin Chem Lab Med 2002;40:643-48	IRMM/IFCC 453
CK	Clin Chem Lab Med 2002;40:635-42	IRMM/IFCC 455
AMY	Clin Chem Lab Med 2006;44:1146-55	IRMM/IFCC 456

Bias měření katalytických koncentrací enzymů

□ Studie referenčních intervalů

ALT 0,6-4,8%

AST 0,7-2,5%

GGT 0,5-4,8%

□ Výsledky EHK referenčních laboratoří RELA IFCC

Interval bias pro všechny standardizované enzymy $\pm 5,25\%$

RELA-IFCC

- Externí hodnocení kvality referenčních laboratoří
  - Poskytuje přehled o aktuálním stavu pravdivosti(bias) měření u řady analytů
-

Návaznost, srovnatelnost a kompatibilita (VIM-3)

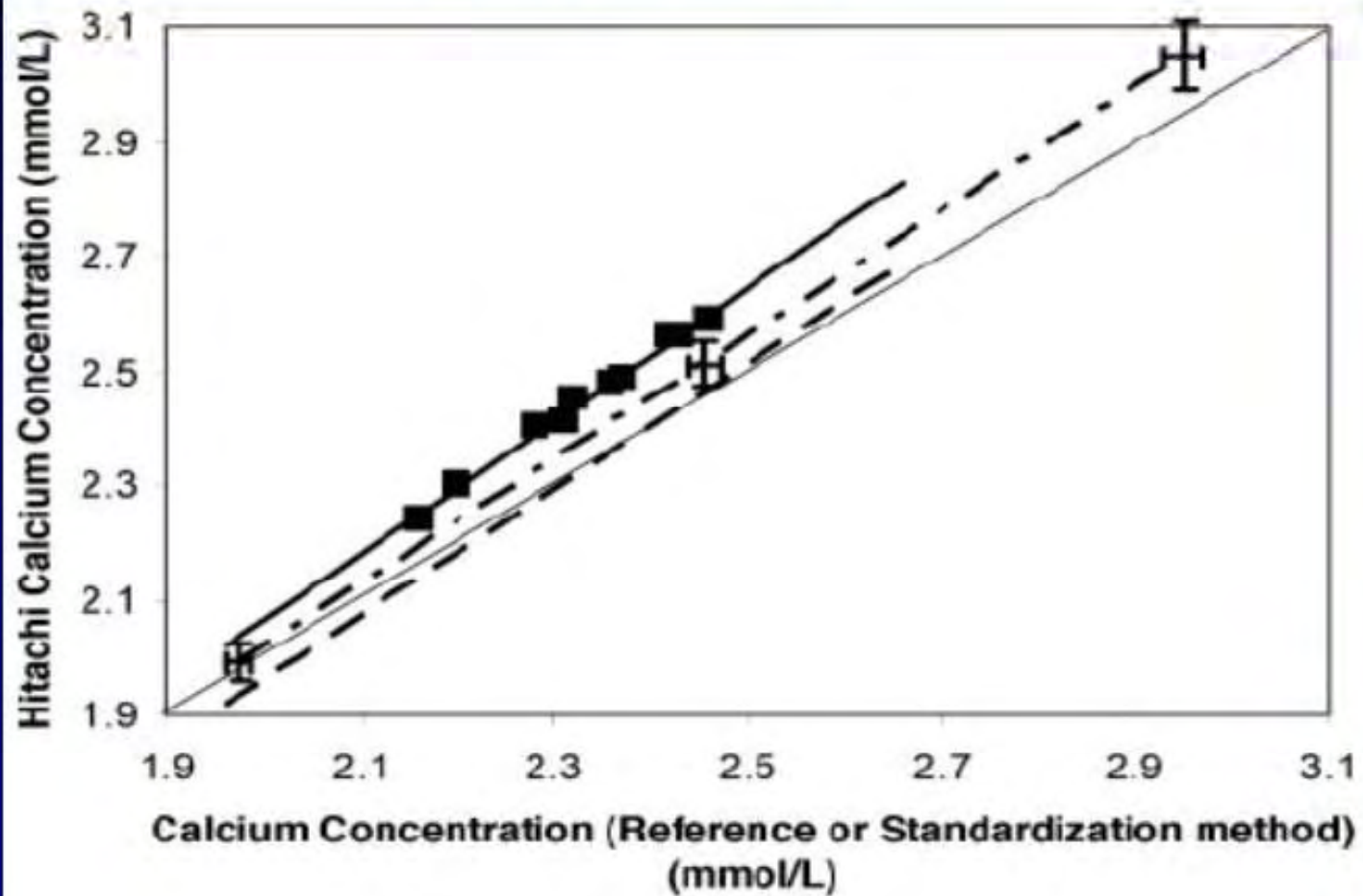
- **Návaznost** znamená, výsledek je odvozen od reference nepřerušným řetězcem kalibrací odvozené od stejné reference
  - **Srovnatelnost** je dána návazností k stejné referenci. Výsledky se mohou číselně lišit, ale jen do přepočtu na stejnou jednotku (HbA1c NGSP vs IFCC)
  - **Kompatibilita** značí, že difference výsledků různých metod jsou v rámci nejistot těchto diferencí
-

Bezpečnost pacienta a referenční materiály

- ❑ Návaznost zajišťuje kompatibilitu výsledků
  - ❑ Zaručuje, že různé metody poskytnou srovnatelnou informaci o diagnostice a terapii (nevýznamně rozdílné referenční intervaly a /nebo rozhodovací limity, prediktivní hodnoty)
-

Změna hodnoty kalibrátoru *Clin Chem 2006*

Náhlá změna hodnoty kalibrátoru(Ca)

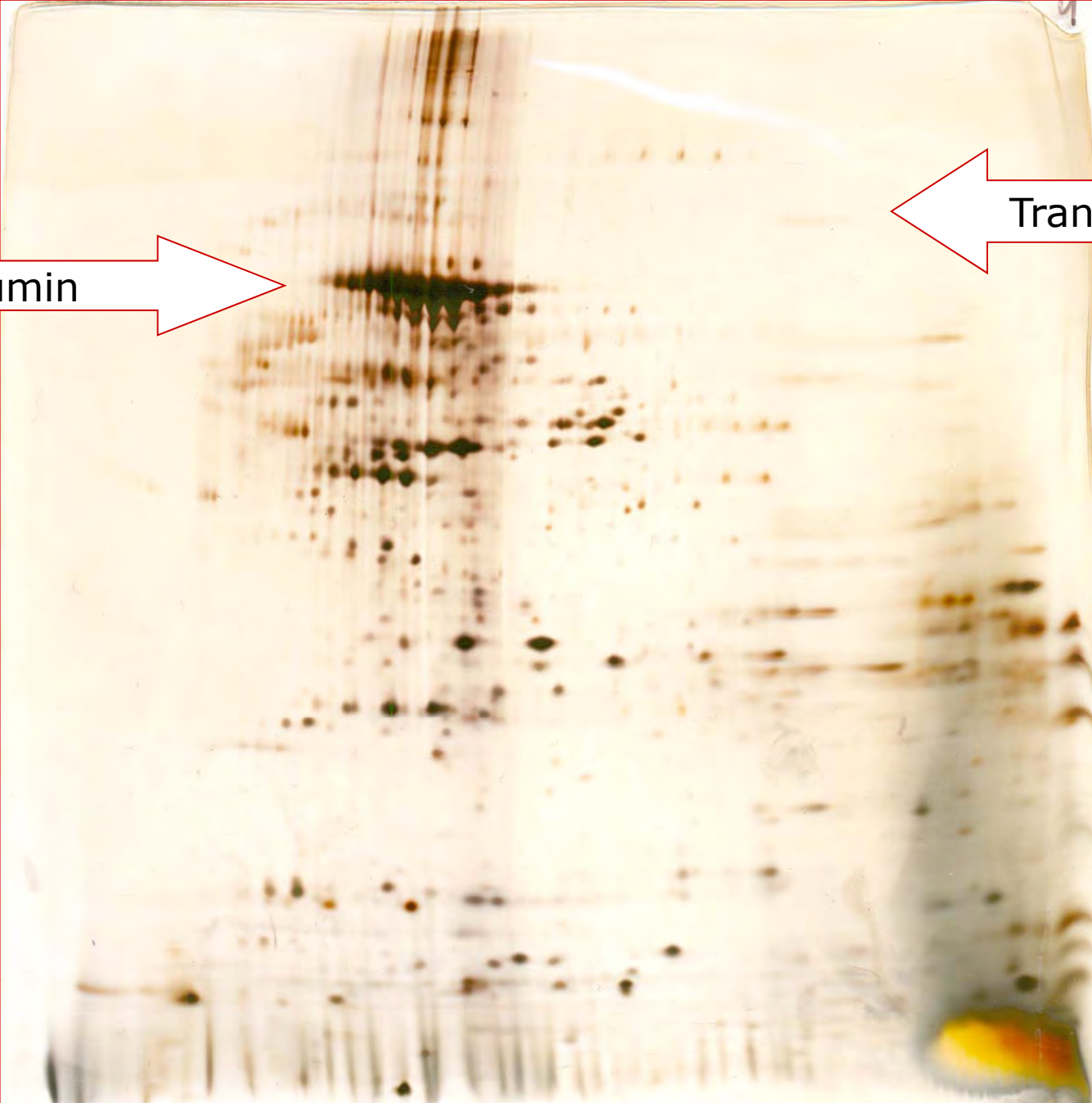

- 0,11 mmol/l
  - Podle studie NIST (Report-04 Mayo clinic ,2004) má bias **0,1 mmol/l** u Ca za následek diagnostické pochybnosti u 3,5 milionů pacientů
  - To představovalo před 5 lety 150 mil. USD dodatečných nákladů
-

Celkový bilirubin 2009-pozdní návaznost a nekomutabilita

- V roce 2009 změna hodnot pracovních kalibrátorů s následkem cca 20% změny dosavadních hodnot
  - Odůvodněno rekalibrací pracovního kalibrátoru na referenci. Publikováno v září 2009
  - Reference (Doumasova metoda a SRM 916) existuje již 25-30 let
-

Albumin

Transferrin

Cholesterol v EHK RELA. Diference mezi dvěma referenčními metodami

---

- Od roku 2004 do 2008 narostla diference mezi dvěma referenčními metodami (LC-MS a Abell) z 2 na 5,7%
  - Požadovaná hodnota bias je 3(4)%
-

Albumin v séru. Změna primárního kalibrátoru

- ❑ Změna primární kalibrace výrobce z HSA na ERM DA 470 má údajně způsobit posun výsledků BCG metody o 8-9%(pacienti) a 12-14%(EHK!?)
  - ❑ U metody BCP je tento posuv -12 až +4% u dvou různých výrobních šarží
  - ❑ Požadovaná hodnota bias je 1,3 %
-

Analytická nespecifičnost - limit kompatibility.Kreatinin/eGFR

□ Hodnota rozhodovacího limitu eGFR 1,0
ml/s/1,73m²

□ Při použití Jaffého metody(n=81laboratoří) se získá interval eGFR

0,76-0,88(průměr± SD)

□ Při použití specifičtější enzymové metody(n=17 laboratoří) pro
stejného pacienta

0,85-1,11(průměr± SD)

Definice analytu-základní podmínka reference

- ❑ Obtížná definice složitých proteinů
  - ❑ Špatně definovaný referenční materiál není dostatečným ztělesněním jednotky měření a
  - ❑ Výsledek není pravdivý
  - ❑ Pokrok proteomiky však dovoluje definovat rychle a spolehlivě i složité proteiny
-

Neúplná definice troponinů- různá klasifikace ACS(2008)

- ❑ 8 nejfrekventovanějších metod měření cTnI a cTnT
  - ❑ **54-78%** výsledků nad rozhodovací limit(tedy podporujících diagnosu ACS)
  - ❑ *Není zde ještě bráno v úvahu "ultrasensitivní" stanovení cTnT*
-

hCG – analyt nedostatečně definovaný

- Šest isoforem a jeden referenční materiál
- Z 16 metod, používaných v EHK NEQAS rozpoznává prakticky každá jiné izoformy a jinak
- Výsledkem je interval výtěžnosti pro komerční kity

109-164%

Řešení ?

- ❑ Nalézt kalibrátor, reprezentující v ekvimolárním poměru všechny isoformy
  - ❑ Použít specifitější metody
  - ❑ Druhé řešení přináší stále naléhavěji na scénu hmotnostní spektrometrii
-

25-OH vitamin D-analytický a klinický hit bez reference

- ❑ Odkrytí klíčového významu vitaminu D odkrylo i analytické nedostatky jeho měření
  - ❑ Požadavky na vyšetření narostly raketově(v 50% USA laboratoři za rok o více, než 50%)
  - ❑ Velká očekávání, kontroversní výsledky
-

Analyt-mediální hvězda

- ❑ V programech CAP a DEQAS neúměrné difference mezi metodami
  - ❑ V článku v New York Times (6.1.2009) podezření, že laboratoře nedodržují správné pracovní postupy
  - ❑ V předchozích 20 letech výsledky EHK v „pohodě“ (hodnocení po skupinách)
  - ❑ Rychlé a masivní nasazení metody LC-MS/MS bez očekávaného úspěchu
  - ❑ Co se měří a požaduje? D2, D3, D2+D3????
-

Řešení??? Reference!!!

- ❑ Efekt jednotné kalibrace byl nedávno bezpečně prokázán
  - ❑ Rychlý vývoj NIST SRM 972
  - ❑ Velmi očekávaná referenční metoda na principu LC-MS/MS
-

Proteomika

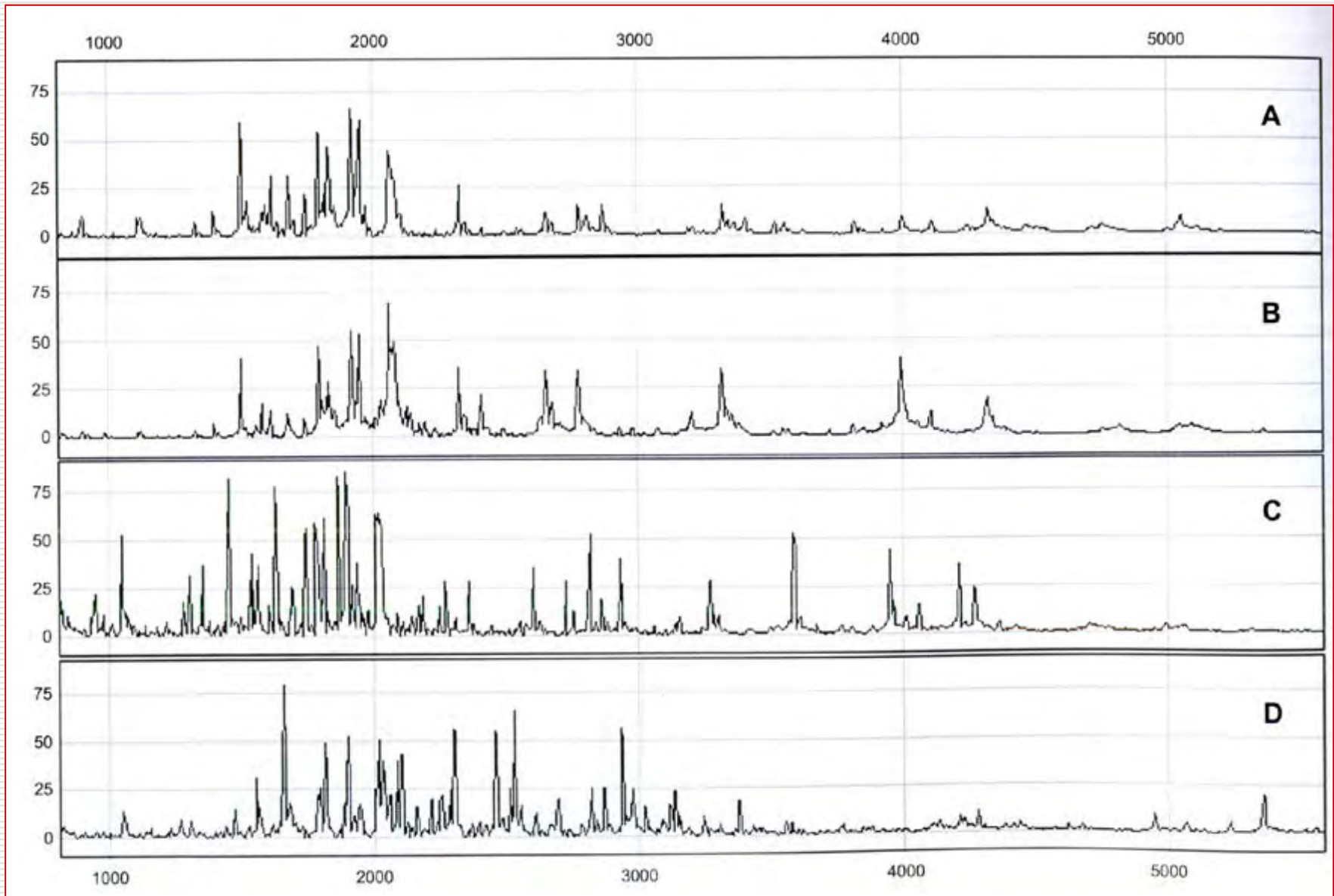

- Proteom-soubor geneticky exprimovaných a posttranslačně modifikovaných proteinů
  - Možnost stanovení fmolových koncentrací(25-50 buněk)
  - Možnost účinné úpravy vzorku před vlastní analýzou na mikročipech(afinitní chromatografie s použitím protilátek, solí kovů a pod.)
  - Použití tryptické digesce
-

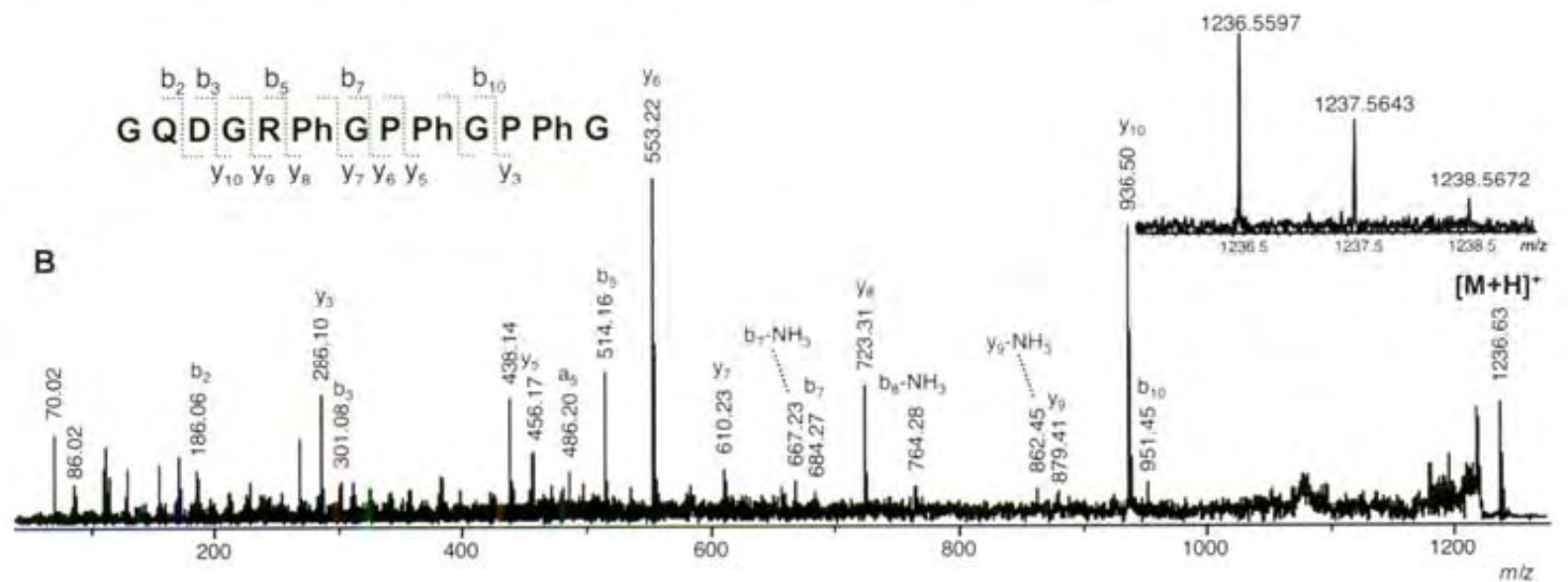
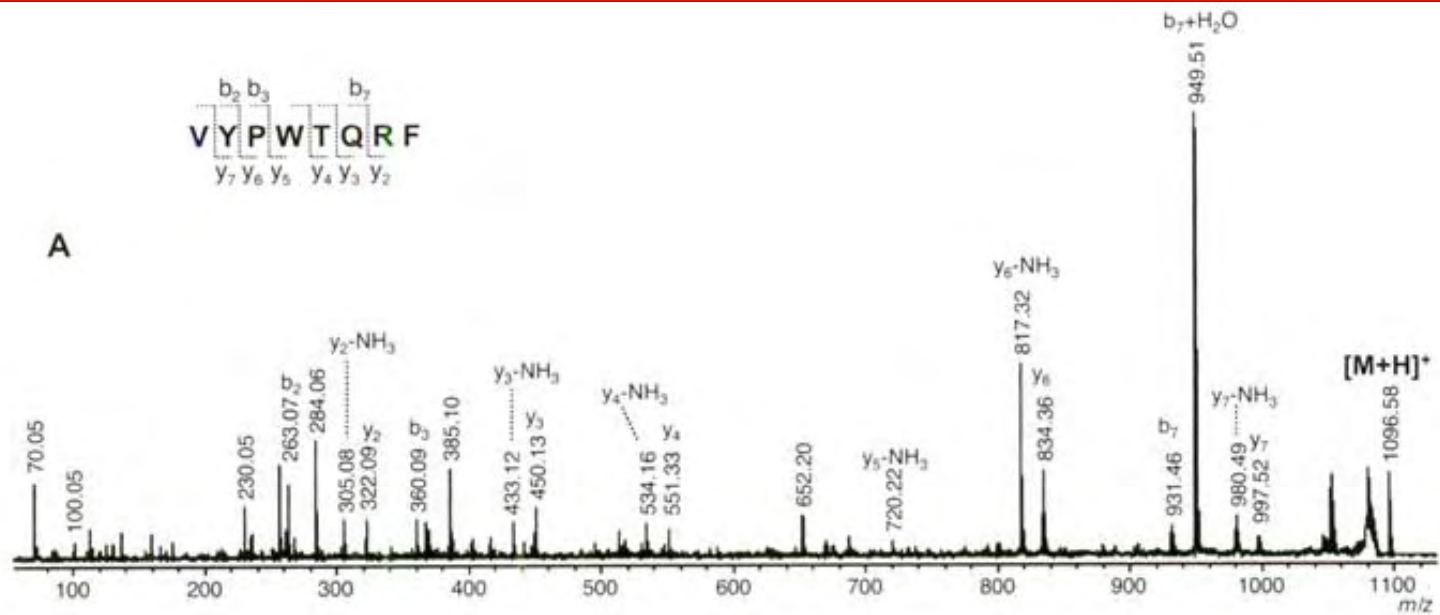
Metody

- Analýzy jednotlivých komponent
  - Multiplexní analýzy
  - Analýzy proteinových profilů(fingerprintů)
  - Možnost kvantifikace SID(diluce stabilními isotopy)
-
- LC-MS/MS
  - MALDI(SELDI)-TOF-MS
-

Reference

- Srovnání profilů u jedinců bez specifické choroby a s ní
  - Srovnání experimentálních spekter s teoretickými (počítačově)
  - Hodnoty m/z lze určit s přesností 0,1-0,3%
  - Tyto hodnoty mohou velmi přesně definovat stanovenou proteinovou/peptidovou složku
-

Perspektivy

- Velmi efektivní získávání biomarkerů (dosavadní metody potřebují k získání jednoho biomarkeru několik let času a několik set milionů USD)
  - **Vytvoření referenční báze pro měření proteinů na podkladě produkce dobře definovaných hodnotami m/z a rychle i efektivně validovaných peptidů**
-

Závěr

- ❑ Realizace návaznosti na referenci(rekalibrace) měření jednoduchých analytů s dobře známou strukturou probíhá pomalu, nekoordinovaně a často bez potřebných informací v protokolech výrobců
  - ❑ Realizace referenčních systémů měření proteinů není dosažitelná imunochemickými metodami a závisí na rozvoji metod proteomiky
-